

skulle have den Fornøielse at se det ophøiet til Lov.

S. Jensen: Ja, jeg vil kun sige, at jeg har den største Agtelse for Lægevidenskaben, og at jeg har megen stor Agtelse for de autoriserede Læger, og det kunde vistnok ikke let personlig falde mig ind at henvende mig til nogen Anden end en Saadan. Men paa den anden Side forekommer det mig nok, at det er at sætte Videnskaben noget for høit, naar man siger til Folk — og det er jo det, man gjør i Paris — at hvis man ikke kan blive helbredet af den videnskabelige Bei, har man den Skyldighed, at saa skal man lægge sig til at dø. Sagen er nemlig den, at jeg tror, at man overser, at det vistnok er af Bigtighed med Hensyn til hele denne Sag at lægge Mærke til, at der i mangfoldige Helbredelser er et psykisk eller sjæleligt Moment, og at mange af dem, der blive helbredeede af selve Lægerne, slet ikke blive helbredeede af Lægen ved hans Videnskab og rimeligvis endnu mindre ved den Medicin, Lægen giver ham, men blive helbredeede ganske simpelt, fordi Vedkommende har Tillid til, at den Læge kan helbrede ham, fordi han har Tro til ham. Dette psykiske Moment i mangfoldige Helbredelser oversaa man i ældre Tid, og den Gang, da Kvaksalverloven blev givet, havde man aldeles ingen Tiltro til det. Man havde ikke den mindste Forestilling om, at det ene Menneske rent psykisk kunde have en Indvirkning paa det andet, og at denne Virkning kunde helbrede. Nu tror jeg ikke, at der er nogen Læge, som vil benægte dette. Jeg tror, at naar der er en fornuftig Læge og en fornuftig Patient, vil Patienten, naar han ikke har nogen Tillid til sin Læge, give ham sin Afsted, og Lægen vil finde, at det er fuldstændig rigtigt, idet han vil sige: Ja, hvis Du ikke har nogen Tro til mig, kan jeg ikke helbrede Dig. Det tror jeg er fuldstændig rigtigt. Selv den største Læge i hele Verden vil, naar man ikke har Tiltro til ham, i mangfoldige Tilfælde ikke kunne udrette Noget, og paa den anden Side vil den Acteste Læge i Verden, naar han har en saadan Personlighed, at han kan indgyde sine Patienter Tillid, kunne gjøre de mest forbausende Kure. Jeg tror ikke, at min ærede Nabo her (Brandes) — skjøndt han jo ellers i videnskabelig Henseende selvsølgelig langt overtraaler mig — har underlignet dette Forhold, saaledes som det har udvirket sig ved Lægernes Betragtning deraf i den senere Tid. Der var som sagt en Tid, da Lægerne vare tilbøielige til paa Forhaand at benægte alle saadanne Vidunderkure, Kvaksalverkure, eller hvad man

nu vil kalde dem, idet man som sagt oversaa det psykiske Moment. Men nu tror jeg, at de allerfleste Læger, i det Mindste dem, jeg har talt med om denne Sag, tillægge det psykiske Moment den allerstørste Betydning og i mange Sygdomme, navnlig de Sygdomme, som ere almindelige, i vore Dage, nervøse Sygdomme, Sygdomme, som angaa Slappelse af Willielivet, tror jeg, at selv autoriserede Læger foretage, hvad man kan kalde Kvaksalverkure, det vil sige, de helbrede ikke ved deres Videnskab eller ved Medicin, men ved den Tro, de ere i Stand til at indgyde deres Patienter. Det sker altsaa ved en Slags Suggestion, det vil sige de ere i Stand til at faae Patienterne til ligesom at ville være raske. Altsaa, Hovedsagen ved den Slags Helbredelser er ikke, at man er videnskabelig uddannet, eller at der bruges Medicin, men det, at Lægen kan indgyde Tillid. Men, nu skulle vi jo lægge Mærke til, at der er Mennesker, som ikke ere Læger, men som ere overbeviste om, at de have den Evne at kunne helbrede Andre, og at det er Mennesker, der ere overbeviste om, at de virkelig kunne blive helbredeede af disse Mennesker, og saa staar det mig ganske klart, at naar denne saakaldte Kvaksalvers Tillid mødes med en Patients Tillid, kan der komme ganske forbausende Kure i Stand. Det er ganske vist, hvad vi mere oplyste Folk kalde Overtro, men hvem kan og hvem tør benægte — og jeg tror forøvrigt ikke engang, at det nu bliver videnskabeligt benægtet — at mange af de saakaldte kloge Koner have udført ganske forbausende Kure uden at have brugt noget som helst Middel, ja maaske blot ved at bruge Traade eller den Slags Ting. Man benægter nu ikke, at de have udført dette, men man siger, at det er ganske simpelt, fordi de have forstaaet at indgyde Patienterne en saadan Tillid, at de have været i Stand til at helbrede dem ad psykisk Bei, og hvis de bruge saadanne Midler, er det enten, fordi de selv anse det for nødvendigt for at styrke Tilliden hos Patienterne, eller ogsaa fordi Patienterne anse det for nødvendigt, men i og for sig er det selvsølgelig ikke af den allerfjerne Betydning, uden forsaavidt som det skal bidrage til at hjælpe Tilliden frem. Det var vist ikke rigtigt, naar det ærede Medlem fra Slagelse (Dahl) sagde, at det, som særlig havde givet Anledning til dette Lovforslags Fremkomst, var Hypnotismen. Hvad Hypnotismen angaar, maa jeg sige, at den tror jeg, man skal være overordentlig forsigtig med og træffe saadanne Foranstaltninger imod, at den ikke kan blive misbrugt, men efter hvad jeg veed, har det, som har givet Anledning til dette Lovforslags Fremkomst, særlig været